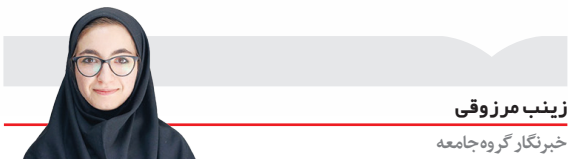

شایعات درباره انتصاب یک مسؤل شاذگو در حوزه اینترنت نگران کننده است

به حیثیت امر به معروف و رحم کنید

زینب مرزوقی

خبرنگار گروه جامعه

در باب تشریح اهمیت امر به معروف و نهی از منکر در جامعه ما، شاید ساده‌ترین کار این باشد که آیه‌های قرآنی یا احادیث مرتبط با این فریضه را کنار یکدیگر ردیف کنیم و فریاد بزنیم که آهای مسلمانان! فلان هنجار اجتماعی، جامعه را به خطر انداخته و وظیفه هر مسلمانی است که امر به معروف و نهی از فلان منکر را جامه عمل بپوشاند. اما در وجوب عمل به این فریضه؛ اسلامی بودن جامعه را بپذیریم تا این موضوع برایمان در ریز و درشت امور روزمره اهمیت پیدا کند. امر به معروف و نهی از منکر تنها مختص به یک جنبه از زندگی یا تنها به ترک اعمال حرام نیست. مقام‌معظم‌رهبری در دیدار با مدیران، مدرسان و طلاب حوزه‌های علمیه تهران در اردیبهشت ۹۵ تأکید می‌کنند که: «با بهترین روش‌ها، مردم را به عبادات و ظواهر و مصادیق دینی ازجمله صدق، امانت، تقوا، ترک منکر، امر به معروف و سبک زندگی صحیح، هدایت کنید.» شاید همین کلیدواژه سبک زندگی، در رابطه با اهمیت ترک منکر و امر به معروف کافی و تاییدی باشد بر این مساله که امر به معروف تنها در جنبه دینی و انجام فعل واجب و ترک حرام در جامعه معنا نمی‌شود و اساسا می‌تواند یک جهان‌بینی تلقی شود، به این شکل که تمام افعال زندگی‌مان با پیش‌فرض‌های مرتبط با این فریضه تنظیم می‌شود. شاید رسیدن به این نقطه است که اهمیت ترک منکرات و امر به معروف را برای آحاد جامعه، به دغدغه و مساله همه ما تبدیل خواهد کرد و دیگر کسی در برابر نهی از منکر یا دعوت به معروف، واکنش بدی نخواهد داشت و آن را با تجاوز به حریم زندگی دیگران هم اشتباه نمی‌گیرد.

ستاد امر به معروف و نهی از منکر، نهادی است که در راستای توسعه نظام‌مند فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر، ترغیب آحاد جامعه به اجرای این فریضه با تأکید بر تذکر لسانی و تقویت نظارت عمومی در تمامی شئون و تعاملات اجتماعی به امر سیاستگذاری و انجام فعالیت‌های ترویجی، نظارتی و حمایتی و همچنین هماهنگی‌های ستادی و بین دستگاهی مبادرت می‌ورزد. این نهاد به‌عنوان ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر از سال ۱۳۷۲ تأسیس شد. با تصویب قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر و دستورالعمل اجرایی آن در سال ۱۳۹۴ این ستاد با تغییر نام و با عنوان ستاد امر به معروف و نهی از منکر در سه سطح مرکز، استان و شهرستان ادامه فعالیت داده است. از زمان تأسیس تا آذرماه ۱۳۹۸، ریاست این ستاد با آیت‌الله احمد جنتی بود. اما با توجه به اینکه در قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر ریاست ستاد با امام‌جمعه موقت تهران است و او از امامت‌جمعه استعفا داده بود، آیت‌الله کاظم صدیقی رئیس ستاد امر به معروف شد. همچنین احمد ززرگ که در این مدت دبیر ستاد امر به معروف بود، جای خود را به جلیل محبی داد. پس از محبی نیز سیدمحمدصالح هاشمی گلپایگانی به‌عنوان دبیر جایگزین شد. اوایل خردادماه امسال، هاشمی گلپایگانی پس از حاشیه‌های فراوان بالاخره از سمت دبیری ستاد امر به معروف و نهی از منکر برکنار شد.

مطابق ماده ۱۶ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر، ستاد امر به معروف و نهی از منکر عهده‌دار وظایف زیر است:

- تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اساسی در زمینه ترویج و اجرای امر به معروف و نهی از منکر و پیشنهاد آن به مبادی ذی‌ربط.
- تبادل اطلاعات و نظرات برای شکل‌گیری سیاست‌های مربوط به امر به معروف و نهی از منکر.
- آسیب‌شناسی و ریشه‌یابی علل ترک معروف و ارتکاب منکر.
- تعیین الگوهای رفتاری.

۹ جوابیه

جناب آقای محمدامین ایمانجانی
مدیرمسئول محترم روزنامه فرهیختگان
سلام علیکم

احتراما پیرو درج مطلبی با عنوان « خطای آماری؟» در روزنامه فرهیختگان مورخ ۲۹ خرداد ۱۴۰۲ لطفا نسبت به درج توضیح پیوسته وفق ماده ۲۳ قانون مطبوعات در همان صفحه و ستون و با همان حروف که اصل مطلب منتشر شده است، اقدام لازم معمول بفرمایید.

خطای آماری هنگامی رخ خواهد داد که درصد گردشگران درمانی از کل گردشگران محاسبه نشود؛ درحالی که مقوله گردشگری سلامت، اقتضانات خاص خود را داشته و مرجع اعلام آمار کلی آن نیز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است. همچنین اعلام محاسبات جهانی و تعمیم ارقام حاصله به یک کشور ملاک محاسباتی دقیقی نبوده و گویای دقیق جزئیات

ش.زمینه‌سازی جهت مشارکت همه‌جانبه آحاد مردم و دستگاه‌های اداری و

رسانه‌های عمومی در امور مربوط به فریضه امر به معروف و نهی از منکر.

۶.رسد اقدامات انجام شده در اجرای این قانون و انعکاس آن به مراجع ذی‌ربط.

۷.تدوین راهبردهای آموزشی برای سطوح مختلف جامعه.

۸.آموزش و پژوهش و تحقیق در زمینه امر به معروف و نهی از منکر و ترویج و گسترش فرهنگ آن.

۹.شناسایی ظرفیت‌ها و کمک به تشکیل جمعیت‌ها و تشکل‌های مردمی فعال.

۱۰.حمایت همه‌جانبه از اقدامات قانونی آمران به معروف و ناهیان از منکر.

۱۱.پیگیری مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در ارتباط با تکالیف ستاد درخصوص راهکارهای اجرایی فرهنگ کنیم باید اعتراف کرد که با یک سرچ ساده در

۱۲.ارائه گزارش سالانه به رهبر جمهوری اسلامی و قوای سه‌گانه.

همان‌طور که در ابتدای این گزارش ذکر شد، شاید یکی از اهداف فراموش‌شده ستاد امر به معروف و نهی از منکر در این سال‌ها تشریح ابعاد آن برای افراد و اهمیتش در جامعه است. حالا اگر بخواهیم اهمیت این فریضه دینی را در ابعاد اجتماعی_سیاسی آن بررسی کنیم باید اعتراف کرد که با یک سرچ ساده در گوگل و سایت‌های مرتبط با رهبری هم می‌توان به ابعاد امر به معروف و نهی از منکر از منظر مقام‌معظم‌رهبری، یعنی شخص اول مملکت پی برد. نکته قابل توجه در این جست‌وجو و مطالعه، محدود نکردن نهی از منکر و امر به معروف در امور خاص مانند عمل به واجبات و ترک افعال حرام است. به‌وضوح می‌توان مصادیق این امر را در بیانات رهبری دید. مثلا در یکی از مصادیق امر به معروف رهبری رازداری یا محبت و کمک به فقرا را مثال می‌زنند. (در نمازجمعه آذر ماه سال ۷۹) همین جزئیات و فیش‌های مقام‌معظم‌رهبری نشان می‌دهد که ستاد امر به معروف و نهی از منکر با کج‌سلیقگی، به ظرافت‌های اهمیت این مساله توجهی نداشتند و با روی کار آمدن چهره‌های نامناسب در مقام مسئولیت دبیر ستاد، امر به معروف و نهی از منکر را به برخوردهای قهری یا ایجاد حواشی و تفرقه در جامعه تبدیل کرده‌اند. از شاخصه‌های مهم در انتخاب دبیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر، «عقلانیت و اخلاق» است. توجه به این دو مولفه در وهله اول با توجه به حساسیت این ستاد و در وهله بعدی الزامات تقریبا همیشگی و کشمکش میان اقبشار و گرایش‌های مختلف و حتی گفتمان‌های دینی و غیردینی در بطن جامعه است. وقتی یک مساله دینی برای یک جامعه دیندار در بعد اجتماعی_فرهنگی و سیاسی اهمیت پیدا می‌کند، طبیعتا انتخاب‌ها، انتصاب‌ها، اهداف و فعالیت‌های آن نهاد نیز برای مردم زیر ذره‌بین قرار خواهد گرفت. یعنی نهادی مانند ستاد امر به معروف و نهی از منکر همانقدر که برای حاکمیت بایست تبدیل این فریضه به دغدغه مردم، اهمیت پیدا خواهد کرد؛ به همان اندازه نیز اهداف، افعال و تصمیمات این نهاد که در رابطه با جامعه است نیز برای آحاد ملت به دغدغه تبدیل خواهد شد. اصولا برای همین حتی جزئیات و واکنش‌های دبیر ستاد در رابطه با امور مختلف در سطح جامعه و بین مردم مهم خواهد بود، چه برسد به خود دبیر!

به‌هرحال می‌توان گفت از همان سالی که امر به معروف و نهی از منکر به ستاد تبدیل شد، حواشی دبیران آن آغاز شد و دبیری در حد و اندازه نام این ستاد با توجه به اهمیتش در جامعه، نداشتند است. هاشمی گلپایگانی یکی از دبیران پرحاشیه ستاد امر به معروف و نهی از منکر بود که اغلب مواقع پس از اظهاراتش جنجال‌هایی در جامعه و واکنش‌هایی در فضایی مجازی و رسانه‌ها به وجود می‌آمد. محمدصالح هاشمی گلپایگانی، دبیر سابق ستاد امر به معروف و نهی از منکر در یکی از اظهاراتش عنوان کرده بود که تا کسی‌های اینترنتی اگر بدانند با سوار کردن فرد بی حجاب جریمه می‌شوند ۵۰ درصد مشکل کشف حجاب خودرها حل می‌شود.

در یکی از واکنش‌ها نسبت به این سخن هاشمی گلپایگانی، احسان صالحی از فعالان رسانه‌ای نوشته بود: «چند روز پس از تأکید رهبر انقلاب بر اینکه بحث بر

سر حجاب نیست، امروز هاشمی گلپایگانی باز همان فایل را با راهکاری از جنس قرار دادن مردم مقابل هم، باز کرد. این موتور تولید نفرت که در ماه‌های اخیر به سود پروژه قطبی‌ساز دشمن پمپاژ کرد، طبیعی و صرفا از سر نادانی است؟ قرار نیست خاموش شود؟»

یا در اظهارنظری دیگر، برخورد تند و امنیتی با روزه‌خواران را پیش از فرارسیدن ماه رمضان درخواست کرده بود.

پس از تمام دادن‌زدن‌ها به آتش دوقطبی‌ها توسط هاشمی گلپایگانی آن هم در زمانی که فضای جامعه به شکل واضحی آماده هرگونه تنش بود و دوقطبی در گفتمان دینی_فرهنگی به‌طور ملموسی احساس می‌شد بالاخره با اعتراض‌های پیاپی به اظهارات این فرد در موضع دبیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر، اوایل ماه گذشته هاشمی گلپایگانی برکنار شد و این پیش‌فرض در ذهن دغدغه‌مندان نسبت به این ستاد به وجود آمد که پس از این برکناری، درنهایت یک انتصاب به‌جا و با توجه به گذر از شرایط منتهب اخیر صورت خواهد گرفت. حالا وقت جبران است که تمام آن موضع‌گیری‌های ناشایست اصلاح و فردی برای ترمیم شکاف عقیدتی میان مردم انتخاب شود.

دبیر جدید ستاد امر به معروف استان تهران کیست؟

نمی‌دانم به‌خاطر دارید یا نه. سال ۹۷ فردی با عنوان کارشناس فضای مجازی در یک برنامه تلویزیونی حاضر شد و در مقابل دوربین‌ها و مخاطبان قصه‌ای درباره بارداری یک دختر نوجوان بسا دو گیگ اینترنت رایگان تعریف کرد و گفت: «گویا پدر این دختر که یک کارگر هم بوده برای دختر مدرسه‌ای اش یک گوشی موبایل می‌خرد اما به او می‌گوید که حق ندارد از اینترنت استفاده کند. دختر هم به‌واسطه ۲ گیگ اینترنت رایگانی که دریافت کرده با پسری دوست شده و مابقی ماجرا اتفاق می‌افتد.» کارشناس فضای مجازی و طراح این قصه، روح‌الله مومن‌نسب دبیر جدید ستاد امر به معروف و نهی از منکر استان تهران است. مومن‌نسب در دوره احمدی‌نژاد، معاون مرکز توسعه فناوری اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال وزارت ارشاد و معاون کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه دادستانی کل کشور هم بوده است. ظاهرا او ۲ سال پیش نیز چنین روایتی را درباره دختری ۱۲ ساله تعریف کرده بود که از طریق وایبر باردار شده است. همچنین گفته می‌شود که این شخص با حضور در دفاتر مراجع تقلید، مجوز جلوگیری از برقراری تماس تصویری رایتل را گرفت. در آن روزها، ویدئو برش‌هایی از این قصه بارداری با دوگیگ اینترنت رایگان در فضای مجازی دست‌به‌دست شد و مردم با هشتگ‌هایی مانند #سواد_فضایی_مجازی یا #مومن_نسب و #اینترنت_رایگان نسبت به اظهارات او واکنش‌های طنزآمیز نشان می‌دادند. اما سرچ هشتگ مومن‌نسب همچنان در فضای مجازی خالی از لطف نیست و می‌توان به اظهارات جالب‌تری از آن دو گیگ اینترنت، از این شخص رسید. در یکی از ویدئوهای منتشرشده، در جلسه‌ای می‌گوید که فیلترشکن‌ها چرا باید در ایران کار کنند؟ فیلترشکن‌ها را می‌توان به راحتی از ایران جمع‌شان کرد و باقی ماجرا... در مصاحبه‌ای هم تعریف می‌کند که در توئیتر اکانت‌های فیکری را به نام افراد شاخص و چهره ضدانقلاب می‌ساختند و توئیتهای مدنظرشان را بازنشر می‌دادند. در تعریف این خاطره، مومن‌نسب از این کار با عنوان «آتش به اختیاری» یاد می‌کند.

یا در کلیپی دیگر که از مومن‌نسب منتشر شده است، او از لفظ «عقیم‌سازی» قطعات موبایل استفاده می‌کند و تشریح می‌دهد که هر قطعه‌ای را که در گوشی موبایل نیاز داریم، از گوشی جدا کنیم.

عناوین و مسئولیت‌های دبیر ستاد امر به معروف تهران

اما مومن‌نسب در این سال‌ها در کدام سمت‌ها و روی کدام صندلی‌ها نشسته است؟ در روزمه مومن‌نسب آمده است:
موسس و دبیرکل جبهه انقلاب اسلامی در فضای مجازی، موسس و رئیس مرکز آموزش مجازی، مدیرمسئول و رئیس